

ØYMARK BARNEHAGE

– Tro, håp og kjærlighet –

ÅRSPLAN OG VIRKSOMHETSPLAN

Årsplanen gjelder for 2018

Virksomhetsplanen gjelder for perioden
2018-2020

INNHALDSFORTEGNELSE

---

1. Planens innhold og vurderinger	s. 3
2. Faste temaer hver måned – året igjennom	s. 4
2.1. Øymark barnehages <u>faste</u> satsningsområder	s. 5
3. Fagområdene	s. 6
3.1. Mål for det enkelte fagområde.....	s. 6
Kommunikasjon, språk og tekst.....	s. 6
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	s. 7
Kunst, kultur og kreativitet.....	s. 7
Natur, miljø og teknologi... ..	s. 7
Antall, rom og form.....	s. 8
Etikk, religion og filosofi.....	s. 8
Nærmiljø og samfunn.....	s. 8
3.2. Progresjon i innholdet.....	s. 9
4. Pedagogiske styringsverktøy for Øymark barnehage	s. 10
4.1. Barnehagens VERDIER.....	s. 10
4.2. Barnehagens VISJON.....	s. 10
4.3. Barnehagens SATSNINGSOMRÅDER.....	s. 10
4.4. Barnehagens STYRINGSMÅL.....	s. 10
4.5. Barnehagens PEDAGOGISKE GRUNNSYN.....	s. 10
5. Barnehagens formål og innhold	s. 11
5.1. Barnehagens formål.....	s. 11
5.2. Utvidet kristen formålsparagraf, hva innebærer det?.....	s. 11
5.3. Barnehageloven sier blant annet dette om barnehagens innhold.....	s. 12
5.4. Barnehagens styringsdokumenter.....	s. 12
5.5. Barnehagen skal ivareta barnas behov for OMSORG.....	s. 12
5.6. De yngste barna våre, også kalt «toddlerne».....	s. 12
5.7. Vårt syn på LEKEN.....	s. 13
5.8. Barnehagen skal fremme DANNING.....	s. 13
5.9. Barnehagens skal fremme LÆRING.....	s. 13
5.10. Barnehagen skal fremme VENNSKAP OG FELLESSKAP.....	s. 14
5.11. Barnehagens skal fremme KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	s. 14
5.12. BARNAS MEDVIRKNING i barnehagen.....	s. 14
5.13. Det PSYKOSSOSIALE miljøet i barnehagen.....	s. 15
5.14. Overgangen fra BARNEHAGE TIL SKOLE.....	s. 15
5.15. Samarbeid mellom HJEM OG BARNEHAGE.....	s. 15
6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering	s. 16
7. Studenters behov for praksis	s. 16
Øymark barnehages styringsplakat.....	s. 17

1. Planens innhold og vurderinger

Denne planen er både en virksomhetsplan og en årsplan.

I stedet for å lage forskjellige dokumenter vi må forholde oss til, har vi valgt å lage ett dokument hvor vi finner all aktuell informasjon angående barnehagens innhold og planer. Både virksomhetsplanen og årsplanen evalueres hvert år, og nødvendige endringer gjøres.

Virksomhetsplan: er en langsiktig plan som sikrer oss at vi har et planverk for tiden barnet går i barnehagen, og at vi i gjennomfører det som vi er påkrevet ifølge Rammeplanen. Virksomhetsplanen sikrer oss at det skjer utvikling og variasjon i innholdet, samtidig som det skal være gjenkjennbart for barna, foreldrene og ansatte.

Årsplan: er en plan for dette aktuelle året, basert på virksomhetsplanen.

Først i denne planen beskriver vi rammebetingelsene våre og hvilke følger dette har for vår barnehage.

Deretter kommer det en oversikt over hvilke mål vi har satt oss innen hvert enkelt fagområde.

Vi ønsker i fremtiden å jobbe mer målrettet, i ordets rette forstand. Så for hvert fagområde har vi satt oss ett hovedmål for de neste 3 årene (plukket fra Rammeplanen) pluss et overordnede mål, i halvårsplanene og månedsplanene blir delmål og tiltak representert. Også innenfor satsningsområdene våre har vi satt oss diverse mål for arbeidet.

Til slutt i planen kan dere lese om barnehagens øvrige innhold.

2. Faste temaer hver måned - året igjennom

Nytt for dette året er at vi valgt å legge inn et fast tema måned for måned. Vi ønsker å prøve å jobbe slik dette året, for å se om vi på sikt ønsker å gjøre dette på fast basis. Med faste temaer gjerne over flere år, slik at dette kan være med på å vise utad hva vi vektlegger akkurat i vår barnehage. Mer om dette i tabellen nedenfor. Naturen og Haldenvassdraget vil selvsagt fortsatt være hovedfokusområdet vårt, mer om dette senere i planen.

Måned	Tema	Mål
August og september	Vennskap og fellesskap	Alle barna skal kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne
Oktober	Mangfold og gjensidig respekt (med TV-aksjonen som inspirasjon)	Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt
November	Lucia	Barna skal bli kjent med opphavet for Luciafeiringen og tradisjoner knyttet til dette
Desember	Jul og julebudskapet	Barna skal få oppleve en rolig og stemningsfull desember, og bli godt kjent med julebudskapet
Januar	Øymarklekene	Barna skal oppleve allsidighet, mestring og glede gjennom fysisk aktivitet
Februar	Samisk kultur og nasjonale minoriteter	Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet Barna skal kjenne til nasjonale minoriteter
Mars	Barnehagedagen 2018: La meg skape Påskebudskapet	Tema for barnehagedagen legger føringer for måloppnåelsen 2018: Opplevelser med kunst og kultur skal gi barna grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. Barna skal bli godt kjent med påskebudskapet
April	Kroppen min eier jeg!	Barna skal lære seg å sette grenser for egen kropp, og respektere andres grenser
Mai	Naturen våkner!	Barna skal få et bevisst forhold til naturen og menneskets avhengighet av den Barna skal bli kjent med Skapelsesberetningen
Juni og juli	Vi forsker!	Skape undring og interesse for fenomener og stoffer

2.1. Øymark barnehages faste satsningsområder

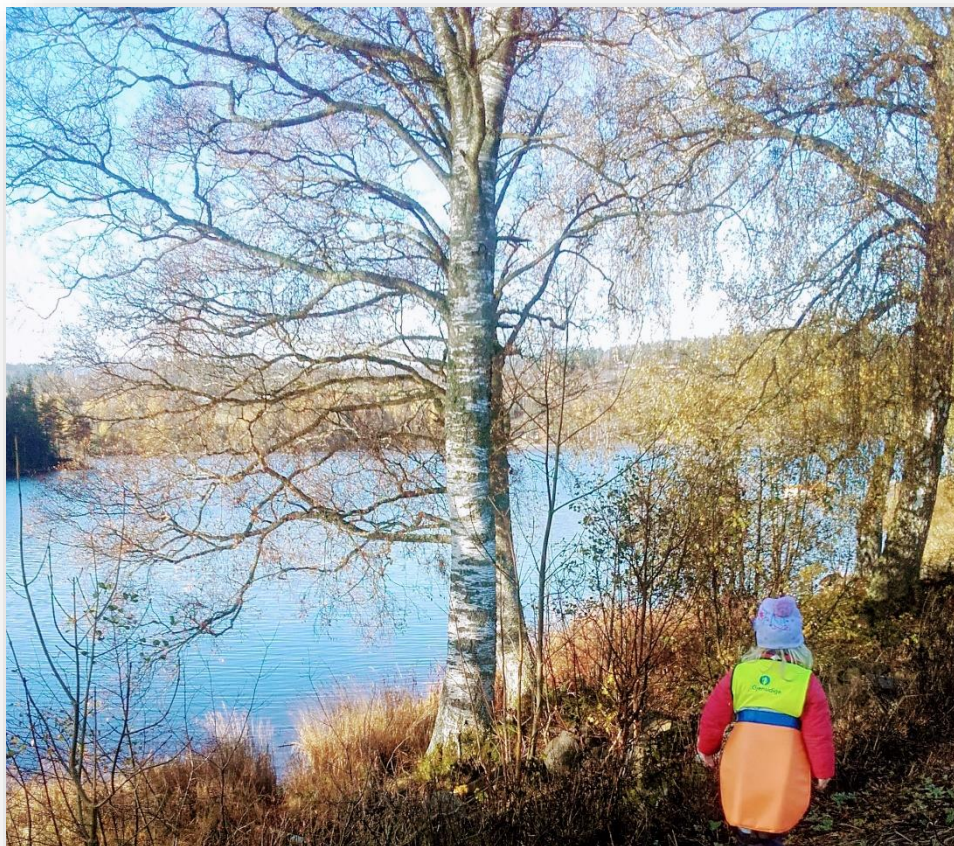
Sammen med foreldregruppa har vi for noen år siden blitt enige om at vi skal profilere oss innen det som særpreger vår barnehage som er vår umiddelbare nærhet til Haldenvassdraget og naturen. Denne unike muligheten ønsker vi å utnytte i størst mulig grad. Derfor vil både Haldenvassdraget og naturen være med på å prege innholdet i aktiviteter vi tilbyr i barnehagen. Vi knytter lek, naturen og Haldenvassdraget opp mot så mange aktiviteter som mulig.

I de senere årene har fokuset på psykisk og fysisk helse blitt større også blant barnehagebarn, dette gjenspeiles også i den nye Rammeplanen som trådte i kraft fra august 2017. Man ser at man drar med seg gode vaner fra barndommen inn i livet som voksne. Vi ser tydelig viktigheten av å jobbe systematisk med temaet livsmestring og helse – tidligere har vi kalt dette for «helsefremmende barnehage» nå har vi valgt å bruke samme betegnelse som Rammeplanen, altså «Livsmestring og helse». I tillegg vil vi heretter årlig jobbe med temaet «Kroppen min eier jeg!».

I år er **naturen** hovedfokus, neste år blir det Haldenvassdraget, deretter naturen igjen osv.

SATSNINGSOMRÅDER	MÅL
Haldenvassdraget	Få innsikt og førstehåndserfaring i Haldenvassdragets biologi og kulturhistorie.
Naturen	Få innsikt og førstehåndserfaringer med særtrekk og tradisjoner i Øymark
Livsmestring og helse	Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelses og mobbing Barna skal få mulighet til ro, hvile og avslapning hver dag Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet Barna skal få grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner

- delmål og tiltak utarbeides i månedsplanene –

3. Fagområdene

For å sikre et helhetlig tilbud i alle landets barnehager, blir det stilt flere krav til barnehagens innhold. Blant annet er det 7 fagområder som alle barnehager må forholde seg til. Disse fagområdene gjenspeiler fagene barna møter på skolen. Vi jobber sjelden med fagområdene hver for seg, de blander seg naturlig sammen og vi favner ofte de fleste fagområdene i prosjektene våre. Fagområdene skal gjenspeile områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek skal danne et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene.

Vi liker som nevnt å jobbe prosjektrettet, alle fagområder skal synes i det vi gjør, og det er barnas engasjement som skal styre oss og hvilken vei prosjektet tar. Vi ønsker oss heller mange korte prosjekter enn et stort som ikke fanger barnas interesser.

Det er en bevisst tanke fra oss at vi planlegger noen aktiviteter flere år på rad, vi ønsker med dette å skape gjenkjennelse og mening for barna, vi vet jo at det barn synes er morsomt får de ikke nok av!

3.1. Mål for de enkelte fagområdene

Samarbeider barnehagen og foreldrene mot felles mål for barna vil virkningen av det som blir gjort hjemme og i barnehagen mye større. Sammen kan vi «flytte fjell»! Et godt foreldresamarbeid er viktig for å sikre barna en god utvikling som fortsetter å vare også etter tiden i barnehagen. Lykkes vi med dette arbeidet oppnår vi det som vi har valgt å kalle for «gevinst».

Delmål og tiltak presenteres i månedsplanene våre, der kommer vi også med tiltak knyttet opp mot foreldrene, og på hvilken måte de kan hjelpe oss med å nå målene våre og dermed ønsket gevinst.

Vi tar imot innspill fra foreldrene på dette området i det daglige og i foreldresamtalene.

Vi ønsker i størst mulig grad å knytte satsningsområdet vårt opp mot målene vi setter oss og tiltakene vi velger. Dette vil synliggjøres i månedsplanene våre.

Nå kommer det en oversikt over de ulike fagområdene med mål for neste 3-årsperiode. Målene er hentet rett fra Rammeplanen, og disse rulleres hvert tredje år – slik at samme mål altså dukker opp igjen hvert tredje år. Samtlige av målene vil det naturlig nok bli jobbet med kontinuerlig, men med en ekstra dybde hvert tredje år.

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Hovedmål	Barnehagen legger til rette for at barna bruker språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
Mål for neste 3-årsperiode	
2018	Barna skal få utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer
2019	Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialekter
2020	Barna skal leke med språket, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling
GEVINST	Ingen barn fra Øymark barnehage skal droppe ut av videregående opplæring, på grunn av for dårlig språkforståelse.

2. Kropp, bevegelse mat og helse

Hovedmål

Barna skal møtes som individer, og barnehagen har respekt for barnets opplevelsesverden

Mål for neste 3-årsperiode

2018	Barn skal få oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse
2019	Barna skal bli kjent med kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser
2020	Barna skal få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse

GEVINST

Alle barn fra Øymark barnehage skal som voksen sette pris på fysisk aktivitet, og ha et sunt forhold til mat og til egen og andres kropp.

3. Kunst, kultur og kreativitet

Hovedmål

Barna skal få utvikle og bli kjent med sin fantasi, kreativ tenkning og skaperglede

Mål for neste 3-årsperiode

2018	Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon
2019	Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk
2020	Barna skal få møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker

GEVINST

Alle barna fra Øymark barnehage har erfaringer med at de kan uttrykke sine behov, tanker og følelser estetisk.

4. Natur, miljø og teknologi

Hovedmål

Vi skal gi barna glede ved å være i naturen, og skape nysgjerrighet og undring

Mål for neste 3-årsperiode

2018	Barna skal bli glade i naturen og få erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.
2019	Barna skal få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.
2020	Barna skal bli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

GEVINST

Alle barna fra Øymark barnehage setter som voksen pris på å være ute i naturen. Med vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidrar til bærekraftig utvikling..

5. Antall, rom og form

Hovedmål	Barnehagen skal gi barna mulighet til å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger
-----------------	---

Mål for neste 3-årsperiode

2018	Barna skal oppdage, utforske og skape strukturer, forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet.
2019	Barna skal få utforske og oppdage matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende.
2020	Barna skal få stimulert sin undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.
GEVINST	Ingen barn fra Øymark barnehage skal droppe ut av videregående opplæring, på grunn av for dårlige matematiske ferdigheter.

6. Etikk, religion og filosofi

Hovedmål	Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Den etiske veiledning barnehagen gir barna, må ta hensyn til barnets forutsetninger og den enkelte hjemskulturelle og religiøse eller verdimessige tilknytning.
-----------------	--

Mål for neste 3-årsperiode

2018	Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.
2019	Barna skal få interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.
2020	Barna skal få samtale om og undre seg over eksistensielle spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.
GEVINST	Alle barna fra Øymark barnehage har like stor respekt for og anerkjenner alle mennesker, religioner og livssyn.

7. Nærmiljø og samfunn

Hovedmål	Gi barna kunnskap om vårt nærmiljø og samfunn, dette har betydning for barnas opplevelse av identitet, mening og tilhørighet
-----------------	--

Mål for neste 3-årsperiode

2018	Barna skal gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer blir kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.
2019	Barna skal få kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan få oppleve tilhørighet til nærmiljøet.
2020	Barna skal gjennom lek og varierte aktiviteter få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.
GEVINST	Alle barna fra Øymark barnehage skal føle tilhørighet til lokalsamfunnet sitt, og de skal ha tillit og nysgjerrighet til verden rundt seg.

3.2. Progresjon i innholdet

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal få utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Vi har tatt et bevisst valg i personalgruppa på at vi ikke ønsker å ha en detaljert progresjonsoversikt over hva vi forventer å gjøre med barna, eller hvilke forventninger vi har til barna på de ulike alderstrinnene. Vi vil legge til rette for aktiviteter med hensyn til barnas interesser og modning på lik linje som vi deler i aldersgrupper.

Ved å ha en plan for hvordan man jobber med fagområdene slik de er beskrevet i Rammeplanen sikrer man seg progresjon. Vi mener å ivareta dette ved å nedfelle mål for en 3-årsperiode i årsplanen, ut fra de ulike målene vi har satt oss plukker vi ut aktuelle mål fra Rammeplanen i detaljplanleggingen, dermed sikrer vi oss både progresjon og at vi følger Rammeplanen. Vi vurderer arbeidet vårt fortløpende for å sikre oss at vi ivaretar alle områder i Rammeplanen og dermed sikrer progresjon i arbeidet.

4. Pedagogiske styringsverktøy for Øymark barnehage

4.1. Barnehagens VERDIER

Tro, håp og kjærlighet er barnehagens verdier.

Verdiene som «tro, håp og kjærlighet» representerer er selve grunnstammen i hvordan vi ønsker å være i møtet med barn, foreldre og kollegaer. Dette gjenspeiles også i barnehagens pedagogiske grunnsyn.

Vi har tro på hvert enkelt barn, ansatt og forelder, vi har håp for hvert enkelt barn, ansatt og forelder og vi viser kjærlighet for hvert enkelt barn, ansatt og forelder.

Litt om den kristne betydningen av «tro, håp og kjærlighet», som selvsagt også skal prege vårt pedagogiske arbeide.

Tro. Troen er sikkerheten for det som håpes, og visshet om ting en ikke ser. I tro forstår vi at verden er skapt ved Guds ord, og at det vi ser har sitt opphav i det usynlige.

Håp. Er ankeret i troen på et evig liv. Et levende håp, en arv som aldri forgår. Håpet gir trygget i en urolig verden.

Kjærlighet. Kjærligheten er fra Gud. Kjærligheten viser at Gud har elsket oss først. Hans kjærlighet er altomsluttende, ubetinget og fullkommen. Vi ønsker at barna i vår barnehage skal få oppleve kjærlighet for hverandre. At de er elsket, og gi dem forståelsen av at de skal elske seg selv for å kunne gi kjærlighet og empati for andre. Du skal elske Gud av hele ditt hjerte og din neste som seg selv. Derfor er det viktig å elske seg selv. Da kan vi i Øymark barnehage gjøre verden bedre å leve i.

Så blir de stående disse tre. Tro, håp og kjærlighet. Men størst av alt er kjærligheten.

4.2. Barnehagens VISJON

Ingen barn fra Øymark barnehage skal droppe ut av videregående opplæring på grunn av faglige eller helsemessige årsaker.

4.3. Barnehagens SATSNINGSOMRÅDER

*En helsefremmende barnehage, med stort fokus på **naturen** og **Haldenvassdraget!***

4.4. Barnehagens STYRINGSMÅL

Alle barn skal daglig oppleve glede, mestring og fellesskap gjennom lek og naturopplevelser.

Alle foreldre skal oppleve at vi ivaretar samfunnsmandatet vårt på en profesjonell og omsorgsfull måte.

Alle ansatte skal oppleve personlig vekst og utvikling som gir motivasjon til å arbeide i Øymark barnehage.

Øymark barnehage skal være 1. eller 2. valget hos mer enn 50% av søkerne ved hovedopptaket.

4.5. Barnehagens PEDAGOGISK GRUNNSYN

Vi har tro på livet og tro på hvert enkelt barn, vi skal gi barna håp om en god og lys fremtid, vi er en barnehage som har mye kjærlighet å gi til hverandre.

I praksis vises dette ved at vår barnehage skal ha et inkluderende og anerkjennende miljø, store og små skal respektere hverandres ulikheter. Barna skal få utvikle seg i sitt eget tempo, de skal få bruke kropp og sjel i et miljø preget av trygghet, humor og glede!

Helt bakerst i denne planen finner dere vår styringsplakat, dette er en oversikt over barnehagens **verdier, visjoner, satsningsområder, styringsmål og pedagogiske grunnsyn.**

5. Barnehagens formål og innhold

5.1. Barnehagens formål

Barnehagelovens §1 sier dette om barnehagens *formål* (formålsparagrafen)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Videre står det: «Private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om tros- eller livssynsformål. Denne rettigheten har Marker Normisjon som eier benyttet seg av, Øymark barnehage blir derfor drevet med utvidet formålsparagraf. Mer om dette nedenfor.

5.2. Utvidet kristen formålsparagraf, hva innebærer det?

På henvendelser fra barna om religiøse spørsmål ønsker vi ikke å gi dem konkrete svar, men vi vil undre oss sammen med dem, og hjelpe dem til selv å komme med svarene som passer dem. Barnehageloven sier at vi må sikre oss at våre holdninger ikke bidrar til at barna kommer i lojalitetskonflikt med foreldrene.

Gjennom den daglige kontakten og i samspillet med barna vil vi veilede dem gjennom slike spørsmål. Vi kommer også til å ta opp dette temaet i samlinger. Vi vil ha mye vekt på å snakke om følelser og hvordan vi ønsker å være mot hverandre.

I vår barnehage følger vi kirkeåret, vi følger kirkens farger og vi har fokus på de ulike merkedagene og høytidene i løpet av året.

Vi er så heldig å ha kirken som nabo, vi er hvert år på omvisning i kirken. Vi bruker kirkegården til å filosofere rundt begrepene liv og død, og hvordan vi ter oss på en kirkegård. Vi snakker også om hvorfor det ligger forventninger om hvordan vi skal te oss på en slik plass sammenlignet med andre steder. I tillegg er våre lokaler i underetasjen på misjonshuset, vi bruker misjonshuset til ulike aktiviteter.

Enkle salmer og kristne sanger er en naturlig del av sangskatten vår, både på CD, bøker og som videreformidling av hva personalet har med seg. Og ikke minst hva barna selv bidrar med, de er en stor ressurs på dette området! Barna skal bli godt kjent med symbolet og betydningen bak begrepet «tro, håp og kjærlighet», samt kjente fortellinger fra Bibelen i tiden de går i vår barnehage.

Vi har et godt samarbeid med kirken, de møter oss på ønsker vi har, det kan være å åpne kirken for oss for omvisning, eller fordi vi ønsker egen gudstjeneste.

Vi synes i tillegg det er viktig å gjøre barna kjent med at det finnes flere religioner og språk, og andre kulturer enn den typiske norske.

5.3. Barnehageloven sier blant annet dette om barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmede og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Individuell tilpasning er nødvendig i en barnehage som verdsetter barndommens egenverdi, og alle barn skal kunne nyttiggjøre seg det tilbudet vi gir. Vi synes det er viktig å ta vare på mangfoldet og ulikhetene barna har med seg i et stadig mer globalisert og multietnisk samfunn. Det er derfor mange måter å være norsk på, vi ønsker å gjenspeile det kulturelle mangfoldet her i barnehagen hos oss.

Norge har også en egen urbefolkning, samene, hvert år har barnehagen fokus på samenes kultur og leveste.

Det konkrete pedagogiske opplegget i barnehagen vil dere kunne lese mer om i månedsplanene.

5.4. Barnehagens styringsdokumenter

Barnehagene har to ytre styringsdokumenter for driften (gitt av norske myndigheter), dette er «Barnehageloven» og «Rammeplan for barnehager». Disse gir rammer og stiller krav til barnehagens formål og innhold. Er dere interessert og vil lese mer om disse dokumentene finnes disse blant annet på sidene til regjeringen.no.

I tillegg har vi ulike indre styringsdokumenter som styrer det pedagogiske arbeidet i barnehagen som denne planen som er en årsplan og virksomhetsplan, i tillegg har vi flere andre dokumenter og planer som er tilpasset våre behov og som skal sikre kvalitet på tilbudet vi yter. Rutiner og krav knyttet til HMS inneholder også styringsdokumenter barnehagen må følge og rette seg etter.

5.5. Barnehagen skal ivareta barnas behov for OMSORG

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorgsforpliktelsen stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn og det unike i situasjonen og i gruppa. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

De voksne må være gode rollemodeller på dette området, får barna mye omsorg lærer de også å gi det til andre. Omsorg er viktig for en sunn og god utvikling hos barna. Vi skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel og mestring.

5.6. De yngste barna våre, også kalt «toddlerne»

De yngste barna (vi tenker da på barna som er 2 år eller yngre) har andre behov enn de eldre barna, vi ønsker derfor å sette av et avsnitt her hvor vi sier noe om hva vi tenker om disse barna, og hvilket tilbud vi ønsker å gi dem.

Vi synes at May Britt Drugli sier det så godt i Barnehagen.no 3/14 at vi siterer henne:

“Så lenge det som skjer har kvalitet, trenger det ikke skje så mye det første året i barnehagen”

De yngste barna må først og fremst bli trygge i barnehagen. En utrygg ettåring har ikke utbytte av å gå i barnehagen, uansett pedagogikk. For at de skal ha utbytte må de først ha en forutsigbar hverdag og en trygg tilvenning. For de yngste kreves det masse energi å bli kjent med alt det nye og ikke minst de voksne, derfor må de skjermes i en viss grad i begynnelsen. Når de er trygge er de klare for å gå videre og nyttiggjøre seg barnehagens tilbud som helhet.

Dere kommer sikkert til å erfare at de eldre barna har mer opplegg i barnehagen fremfor de yngste, dette er et bevisst valg. For de yngste er ofte hverdagen stimulerende nok, opplegg får de mye av senere i barnehagen.

Når vi snakker om småbarnspedagogikk, snakker vi først og fremst om pedagogikk knyttet til god kvalitet på opplevelser i hverdagen. Som legging, mat, påkledning, bleieskift omsorg og lek!

Årsplan og virksomhetsplan 2018

For god småbarnspedagogikk er samspillet rundt leken viktig, de voksne må være mye på gulvet! Vi må bekrefte barnet i leken, hjelpe det til å strekke seg litt lenger. Vi må være oppmerksomme og tilstede for hvert enkelt barn.

Vi deler mye i grupper, da blir det lettere å gi barna tilpassede utfordringer, og hvert enkelt barn blir mer synlig. Dette gjør at både leken, samlingen, lesing og ellers andre aktiviteter lettere kan tilpasses den enkeltes behov og interesser.

Når det gjelder barnas tilvenning i barnehagen har vi ingen fast rutine på dette. Den enkelte tilvenning gjøres ut fra avtaler med foreldrene hvor barnets beste er i fokus, for noen barn kan dette bety at de kan være en liten stund alene i barnehagen allerede første dagen, mens andre kan ha behov for å ha en foresatt tilgjengelig over flere dager. Det som er felles for alle er å gi barna kortere dager den første uka i barnehagen, og at vi finner den beste løsningen til det enkelte barn.

5.7. Vårt syn på LEKEN

Kort om lek, kan vi si at leken er en grunnleggende livs og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom. Gjennom lek bearbeider barna opplevelser og øker sin forståelse av samfunnet.

Vi mener det er vårt ansvar å hjelpe barn som ikke har knekket lekekoden inn i leken, ved å gjøre dem oppmerksomme på lekens spilleregler, veilede og leke sammen med dem under lekens gang.

Lek på barnas premisser og initiativ vil ha stor plass i barnehagen, vi voksne hjelper til med å berike leken og verne om den. Vi skal være observante og gode veiledere for å kunne gi barna fine lekeopplevelser. Vi skal gi barna interessante og varierte opplevelser som de kan bygge leken videre på.

Mange gode relasjoner og vennskap barn i mellom skapes gjennom god lek.

Lek er barndommens egenart. Og vi vet at barndommen blir kortere og kortere, samtidig som vi vet hvor viktig leken er for barnas utvikling læring og trivsel. Derfor synes vi det er viktig å gi barna nok tid og rom for god lek i barnehagen hos oss.

5.8. Barnehagen skal fremme DANNING

Danning er en prosess hvor den voksne både leder og veileder barna i barnehagen. Personalet skal veilede barna i deres vekslende mellom samfunnets normer og sosiale krav og egen væremåte. Barn må få hjelp til å oppfatte hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre.

Barn skal både tilpasse seg og oppmuntres til å forholde seg selvstendig og kritisk til normer og ulike former for påvirkning.

Barna skal få lov til å være forskjellige, og ha ulike behov. Det er de voksnes ansvar å tilpasse seg barna, og gi dem det de trenger slik at de kan utvikle seg og være trygge i barnehagen.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at barna kan bidra til endring.

5.9. Barnehagen skal fremme LÆRING

Barn er av natur vitebegjærlige og ønsker å lære, et eksempel på dette er alle spørsmålene som ofte kommer fra barn. Vi mener det er viktig å se og høre barnas initiativ og ta dette alvorlig, vi skal undre oss og kanskje finne svar sammen med barna.

Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Barnehagen skal være en læringsarena, barnehagens utforming og inventar skal motivere barna til ulike aktiviteter.

Vi har daglig samlingsstunder, både planlagte og spontane. Dette er en god læringsarena hvor barn og voksne er samlet. Innholdet i samlingen kommer til å variere fra dag til dag, men en rød tråd vil få det hele til å henge sammen året igjennom. Dette vil være et sted hvor vi kan samtale om ulike temaer som er dagsaktuelle. Noe vil være fastsatt på forhånd, mens vi også kommer til å ha samlinger etter hva barna er opptatt av der og da. Hvor vi til enhver tid har fokus vil dere få mer informasjon om i månedsplanene og selvfølgelig i dagsrapporten.

Ellers er det de daglige hverdagssituasjonene vi mener er de beste læringsarenaene, barn lærer best når de kan ta, se og føle det vi samtaler om.

5.10. Barnehagen skal fremme VENNSKAP OG FELLESSKAP

Vi i personalgruppa må være gode rollemodeller, og gjennom vår væremåte bidra til barnas læring av sosiale ferdigheter. Vi må se alle barna, være anerkjennende og tydelige på hva som aksepteres og ikke.

I tillegg til daglig veiledning, vil vi bruke bøker, bilder og dramatiseringer for å belyse dette temaet. Aktuelle temaer er å lære å tolke andres ansiktsuttrykk, og hvilke følelser de skjuler, lære å løse konflikter, og se hvilke situasjoner vi kan hjelpe hverandre. Målet er at barna skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og egen personlige og kulturelle identitet.

Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

I dette arbeidet er grensesetting et viktig aspekt, "sunne" og konsekvente grenser gir barna trygghet. Med grenser mener vi det å være tydelig og bestemte voksne. Og har ingenting med kjefting eller høylytte voksne å gjøre, det skaper bare forvirring, utrygghet og ignorering.

Barnehagen har utarbeidet en egen handlingsplan for å fremme trivsel i barnehagen. Denne brukes også aktivt i dette arbeidet.

5.11. Barnehagen skal fremme KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Vi jobber mye med språk i barnehagen. Vi benevner det vi gjør i det daglige, som "nå skal vi ta på den blå genseren din". I situasjoner hvor barna kommer med feil uttalelse retter vi ikke på barnet, men vi gjentar ordet med riktig uttale. Hos de som ikke har utviklet et verbalt språk, prøver vi så godt vi kan å lese deres kroppsspråk, slik at de også opplever å ha en dialog og opplever å bli forstått.

Formingsaktiviteter er en stor del av barnehagehverdagen, både spontane ved at barna selv velger dette og som planlagte aktiviteter. Gjennom dette lærer barna at de også kan uttrykke seg nonverbalt, altså uten ord. Dette er en viktig del av barnas språklige bevissthet i tillegg til å utvikle deres fantasi og skaperglede.

Vi har som nevnt daglig samlinger, hvor vi samler hele barnegruppa. Her kommer vi blant annet til å jobbe mye med språk. Vi vil lese, syng, skrive, lage rim og regler, tøyse og tulle med språket.

Mer om det pedagogiske arbeidet rundt dette finner dere i månedsplanene – samt under avsnittet om «kommunikasjon, språk og tekst», hovedmålene våre for arbeidet med språk for neste 3-årsperiode finner dere også der.

Alle barna skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

I samarbeid med foreldrene skal vi gi barna de beste forutsetninger for å lykkes med senere skrive- og leseopplæring.

5.12. BARNAS MEDVIRKNING i barnehagen

Barna i barnehagen har rett til å uttrykke sitt syn på barnehagen som virksomhet. Barnas synspunkter skal tillegg vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta (RP, 2017)

De eldste barna vil vi ha barnesamtaler og barnemøter med, hvor barna kan komme med synspunkter på innholdet i barnehagen, og fortelle hva de mener vi bør endre. Vi innretter våre planer etter hva som kommer frem på disse samtalene. Vi vil ha slike samtaler med barna i månedsplanleggingen, slik at de direkte kan være med å bestemme innholdet, disse samtalene tilpasses selvsagt barnas alder.

De to eldste aldersgruppene har vi trivselsundersøkelser med. Hvor fokus nettopp er hvordan det enkelte barnet trives i barnehagen. De blir spurt om mange ulike forhold om barnehagen, alt fra personalet til lekekamerater, til frilek og turer for å nevne noe. De som har barn som er aktuelle vil få nærmere beskjed. Barna er svært gode informanter, og vi får gode tilbakemeldinger som det er viktig for oss å ta med i det videre arbeidet. Foreldrene vil bli holdt oppdatert på resultatet av disse undersøkelsene.

Ved å gi barna muligheter til å kommunisere sine opplevelser av barnehagen med oss, stimuleres de til å tenke selv og oppmuntres til aktivt å gi uttrykk for sine tanker og meninger, de erfarer at deres synspunkt er viktige og blir hørt. Alle barna skal bli sett og hørt av oss voksne hver dag. Det er de voksnes ansvar å sikre at de ser og prater med alle barna i barnehagen hver dag! Alle barn er like viktige, og alle barnas opplevelser og meninger skal bli hørt og tatt hensyn til – hver dag!

5.13. Det PSYKOSOSIALE miljøet i barnehagen

Lykkes vi med det som tidligere er beskrevet i denne planen, lykkes vi også i arbeidet med å skape et godt psykososialt miljø for barna i barnehagen. Barnehagen har i samarbeid med foreldrene tidligere utarbeidet en handlingsplan for hvordan vi skal sikre oss at alle trives i barnehagen. Og hvor de som ikke trives blir fanget opp og det blir satt inn nødvendige tiltak, dette er også en plan for hvordan vi fanger opp barn som er en utfordring for det psykososiale miljøet (Handlingsplan for trivsel).

Utover dette ønsker vi å vise til denne planen for mer utfyllende informasjon, samt avsnittet om barnehagens satsningsområder.

Videre er både trivselsundersøkelsen, brukerundersøkelsen, personalmøter/plandager og det daglig samarbeidet med foreldrene gode settinger for å fange opp eventuelle svakheter ved det psykososiale miljøet.

Vi mener det er viktig å være sammen med barna i følelsen, avledninger kan føre til at barna føler seg avvist og opplever at det er feil å føle som det gjør. Når barn opplever voksne som setter ord på følelsene, lærer de bedre å sette ord på egne følelser og klarer lettere å gjenkjenne dem hos andre. De klarer seg bedre på skolen og i arbeidslivet, og lykkes bedre med å skape varige vennskaps- og kjæresteforhold. De blir mer sympatiske og får en bedre psykisk helse.

Alt man legger inn av omsorg, trøst og gode opplevelser kommer ut igjen som psykisk helse hos barna.

5.14. Overgangen fra BARNEHAGE TIL SKOLE

Marker skole har i samarbeid med barnehagene utarbeidet rutiner på hvilke rammer vi ønsker for overgangen fra barnehage til skole. Denne revideres hvert år, og blir delt ut til de aktuelle så snart denne foreligger.

Alle barnehagene i kommunen samarbeider om grupper for de barna som skal begynne på skolen. De treffes en gang i måneden, og ansvaret for innhold og gjennomføring rullerer fra barnehage til barnehage. Formålet med denne gruppa er at barna skal få stifte bekjentskap med de barna som de vil møte på skolen. Dette vil ikke være en skoleforberedende gruppe i pedagogisk forstand, det er interessene til barna som vil legge føringer for innholdet i denne gruppa.

I tillegg kommer vi til å reise på ulike besøk til skolen, hvor vi får følge årets førsteklasse minst en dag med undervisning. Og vi kommer til å besøke SFO (skolefritidsordningen).

5.15. Samarbeid mellom HJEM OG BARNEHAGE

Barnehagen skal ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av samtlige foreldre/foresatte, og skal fremme fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppa skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bestå av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, hver gruppe skal være likt representert, også representanter fra eiersiden (Marker Normisjon) vil være representert i denne gruppa. Hvilke foreldre som skal delta, tar foreldregruppa stilling til på første foreldremøte hvert nytt barnehageår. Det er styrer som innkaller til møter, mens alle medlemmer kan ytre behov for å møtes, samt å melde saker. Samarbeidsutvalget godkjenner blant annet årsplanen før denne distribueres.

Samarbeidsutvalget og barnehagen blir også enige om hvor mange foreldremøter vi ønsker kommende barnehageår, og innholdet for disse. Vanligvis bruker vi å ha to møter hvert barnehageår, ett hvert halvår.

Foreldrene får tilbud om to foreldresamtaler i løpet av året, dette i oktober/november og i april/mail. Om vi eller de føler behov for samtaler utover dette, finner vi tid som passer.

Det er viktig for oss å påpeke at det er foreldrene/foresatte som har ansvaret for barnets oppdragelse. Dette prinsippet er nedfelt i barnekonvensjonen og i barneloven. Barnehagen representerer et kompletterende miljø i forhold til hjemmet. Dette beskrevet i barnehageloven.

Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

På foreldremøte om høsten har vi som hovedregel «Årsplandugnad», hvor foreldrene er med på å legge føringer for årets årsplan/virksomhetsplan. Ellers er vi opptatt å være lydhøre for foreldrenes innspill resten av året også.

Foreldrekontakter dette barnehageåret er: Liga Thunem og Gjermund Øistad

6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planer for innholdet dette barnehageåret er denne årsplanen og månedsplanene. Valget av innhold blir tatt av personalet, og av barna gjennom daglige samtaler og barnesamtaler, og av foreldre gjennom den daglige kontakten, foreldremøter og foreldresamtaler.

Når det gjelder dokumentasjon av tilbudet vårt, synes vi at bilder gir god dokumentasjon på dagens innhold, vi tar derfor ofte bilder som kan «sette ord» på arbeidet vi gjør. Vi kommer også til å henge opp plakater med bilder av ulike aktiviteter med barna som de kan se på og hygge seg med. Vi skriver daglig dagsrapport hvor vi beskriver og vurderer dagens innhold. Innimellom er det barna selv som setter ord på hva de har gjort i barnehagen. Dette gjør vi for at barna skal bli bevisst deres handlinger, og fordi det er god trening i å kalle frem minner. Og i tillegg kan det være underholdende å lese barnas utsagn og opplevelser av barnehagehverdagen. Vi kommer også til å bruke denne dokumentasjonen som pedagogisk dokumentasjon, både i personalet og sammen med barna. Målet med denne type dokumentasjon er å utvikle barnehagens praksis, og den bidrar til å øke bevisstheten og refleksjonen hos voksne og barn.

Barnehagen har egen Facebookside, dette gjør oss faktisk i stand til å dokumentere og informere om dagen før foreldrene henter barna i barnehagen. Og at foreldrene kan komme med kommentarer og innspill på innholdet vårt også på denne måten.

Vi er også en eBarnehage. I hovedsak innebærer dette at all informasjon knyttet til opphold, fri og sykdom hos barna blir registrert elektronisk på en lpad/smarttelefon fremfor på papir som i dag. Foreldrene kan via en internettside gå inn på eBarnehage og registrere fravær, gi beskjeder eller sjekke informasjon om deres barn elektronisk. I eBarnehage har personalet også øyeblikkelig tilgang til alle HMS-dokumenter og annen internkontroll, samt alle foreldrenes telefon og e-post adresser. eBarnehage øker kvaliteten og tryggheten i arbeidet vi utfører.

I hver månedsplan vil vi vurdere den perioden som har vært. Hele personalgruppa, innspill fra dere foreldre, og fra barna vil være med i denne vurderingen. Her legges føringene for planlegging av neste periode.

Vi har også hver vinter en brukerundersøkelse, hvor dere som brukere vurderer tilbudet vårt. Og som nevnt vil vi også gjennomføre trivselsundersøkelser med barna.

Personalet gjennomfører også årlige arbeidsmiljøundersøkelser, som blant annet vil stake ut kursen for neste års fokus for personalet.

Barnehagen har utviklet egne planer for hva og hvordan vi skal planlegge, dokumentere og vurdere arbeidet vårt. Slik sikrer vi oss at vi gjennomfører planene våre og vi vurderer måloppnåelse.

Denne malen ble lagd ut fra hva som er barnehagens behov og for å sikre oss at vi faktisk gjør det lovverket ber oss om. Her sikrer vi oss også at foreldre og barn er medvirkende i planleggingen av barnehagens innhold.

Barna er viktige samarbeidspartnere når vi planlegger, gjennomfører og evaluerer planene våre!

7. Studenter behov for praksis

Alle barnehageeiere plikter å stille barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning, dette gjelder selvsagt også Øymark barnehage. I tillegg ønske vi også andre som trenger praksis i barnehagen av ulike årsaker, hjertelig velkommen!

ØYMARK BARNEHAGE

– Tro, håp og kjærlichkeit –

VERDIER

*Tro, håp og
Kjærlichkeit!*

VISJON

Ingen barn fra Øymark barnehage skal droppe at av videregående opplæring på grunn av faglige eller helsemessige årsaker

SATSNINGSOMRÅDE

*En helsefremmende barnehage,
med stort fokus på **naturen**
og **Haldenvassdraget!***

STYRINGSMÅL

Alle barn skal daglig oppleve glede, mestring og fellesskap gjennom lek og naturopplevelser

Alle foreldre skal oppleve at vi ivaretar samfunnsmandatet vårt på en profesjonell og omsorgsfull måte

Alle ansatte skal oppleve personlig vekst og utvikling som gir motivasjon til å arbeide i Øymark barnehage

Øymark barnehage skal være 1. eller 2. valget hos mer enn 50 % av søkerne ved hovedopptaket

PEDAGOGISK GRUNNSYN

Vi har tro på livet og tro på hvert enkelt barn, vi skal gi barna håp om en god og lys fremtid, vi er en barnehage som har mye kjærlichkeit å gi til hverandre.

I praksis vises dette ved at vår barnehage skal ha et inkluderende og anerkjennende miljø, store og små skal respektere hverandres ulikheter. Barna skal få utvikle seg i sitt eget tempo, de skal få bruke kropp og sjel i et miljø preget av trygghet, humor og glede!